LO SOMATENT

DIARI CATALANISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració de aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora.
A Barcelona: Kiosco del Sol Rambla de las Flors.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

REUS, Dimecres 26 de Novembre de 1902.

ANY XVII — NUM. 4.443

Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . . . Ptas. 1'25
En provincias, trimestre. . . . . . „ 4 —
Extranger y Ultramar. . . . . . . „ 8 —
Anuncis, á preus convencionals

TRIPLE AYGUA NAF SERRA (Cullita d'aquest any) preparada ab la flor recent recullida del taronjer agre.
Es de un agradable sabor y delicat perfúm.
FARMACIA SERRA.-DEVANT DEL SOLAR QUE HA ADQUIRIT LO BANCH D'ESPANYA

CHAMPAGNE MIRÓ Y TARRAGÓ
DEMANEULO EN LAS PRINCIPALS BOTILLERIAS, COLMATS, CONFITERIAS, HOTELS Y RESTAURANTS

AIXAROP DE HIPOFOSFITS CLIMENT
LA LLEGÍTIMA MARCA «SALUD»

Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.— Molt senyors meus: Haventse presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació, mancala de gana y de forsas, vaig prescriureli l' Aixarop Climent marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrá apetit y forsas y se li regularisaren las reglas: —Dr. Letamendi.
Senyors Climent y Compañía.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofría desde més d' un any de una escrófula crónica. Cansat d' usar sens cap resultat cuantas emulsions y reconstituyens se preconitzan pera aquestos cassos, vaig ensajar los Hipofosfits Climent, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació complerta.-Dr. Lo-[illegible]inz, Catedrátich de Barcelona.
Exigeixis lo llegítim Aixarop Climent SALUD, *únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s' en expén altre del mateix nom.*

Lo mellor ANÍS conegut y lo més selecte licor de taula
GRAN ANÍS DEL TITÍ
Unichs fabricants: Diaz Gayen Germans y Comp. S. en C.
Málaga
DEMANEUHO ALS PRINCIPALS ESTABLIMENTS Y CAFÉS
Especial per sa aroma y propietats estomacals.
Finura selecte y delicada

APERITIU-CORROBORANT
Tónich-febrífugo
THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P.
BARCELONA
Unica casa productora pera la exportació á América
LOT
SE PREN ab aygua, ó pur: abans de menjar com aperitiu; després com digestiu.
Demanis en tots los cafés, ultramarins, casinos, confiterias, etc.
Los pedidos, així per Espanya com pera América, deuhen dirigirse á The Cosmo S. en C. y de C. en P.—BARCELONA.
Agent General á Reus, Joseph Martorell, S. en C. Carrer Monterols número 30.

LA CASA THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P., domiciliada á Barcelona, fa saber que ha adquirit lo *bitllet* corresponent al número 12,449 del sorteig de Nadal, de la Loteria Nacional, quin posa a disposició de tots aquells de sos clients que la honrin ab demandas durant los dias compresos entre 'l 1er. d' Octubre fins al 23 de Desembre d' aquest any.
La casa The Cosmo s' obliga a entregar a sos clients en l' acte del pedido una participació formal de dit número.

GUANOS
FABRICATS PER LA CASA MASSÓ Y FERRANDO
Superiors á 20 y 22 pessetas lo sach de 70 kilos
Especial pera vinyas á 13 pts. » » » »
Lo propieiari que vullga conseguir bonas cullitas que probi los guanos dels senyors
MASSÓ Y FERRANDO.-REUS

TALLER DE CAMISERIA
DE JOSEPH MARTORELL
MONTEROLS 40.-REUS
Novetats en corbateria, géneros de punt, roba blanca pera senyora, botons y botonaduras pera camisas, paraiguas, sombrillas, castons, petacas, cigarreras, carteras, tergeters, moneders, boquillas y elástichs. Agullas pera corbatas. Se fan á mida camisas, calsotets, colls y punys.

TALLER DE ESCULTOR Y DAURADOR
DE PERE DOMENECH.-ARRABAL BAIXA DE JESÚS 25, REUS
Especialitat en altars, capellas, templetes, columnas, reclinatoris, adornos y detalls arquitectórichs y esculptorichs pera iglesias, etc.
Imatges de fusta y cartró-pedra de totas midas y models.
PREUS REDUHITS

"¡GRACIAS, SEÑOR ELEFANTE!"

(De coloboració.)

Llegeixo en un diari de Madrid:

"Congreso.—Sesión del dia 24.

El ministro de Instrucción pública.—.... El dialecto catalan...

El señor Cañellas.—¡Idioma!

El señor Segura.—¡Dialecto y gracias!

El ministro de Instrucción pública.—... En el seno de la familia puede emplearse el idioma que se quiera."

Aquestos centralisadors son terribles. Y no es poca l' autoritat ab que parlan.....

El dialecto catalan. ¿Dialecte de qué?

¿De la hermosa llengua castellana, avuy desconeguda pe 'ls qu· la están corrompent a cada pas?

En un llibre que tinch a punt de publicació, anoto lo segúent:

"Els que sostenen que la llengua catalana es un dialecte del castellá, deuhen compendrer l' analogia que hi a entre *zanahoria* y pastanaga, *sartén* y paella, *cómoda* y calaixera, *garbanzo* y sigró, *cogote* y clatell y... *basta*, vull dir: prou, puig *seria cuento de nunca* (*«mayn»*) *acabar.*

¿Qui m' havia de dir que tornariam a las *andadas* fent oportuna la precedent observació?

Y no m' aturo aquí, puig com *ells* diuhen: "Lisardo, en el mundo, hay más."

En un altre nota, escrich:

"Els castellans s'empenyan en fer malbé la mes hermosa de las llenguas, escribint: "inep-

to„ "caluroso„ salvaje„ "sirvienta„ presupuestado„ y altres "*lindezas*„.

L' autoritat del senyor ministre será molt gran; jo 'm quedo ab la dels meus mestres Patxot, Pí y Margall, Carreras y Coroleu; quatre catalans que donavan *ciento* y *raya* als millors escriptors, en la llengua de Cervantes.

L' autoritat del senyor Segura—¡*no lo conozco*!—deu esser indiscutible en qüestió de *garbanzos* y altres productes de la *tierra*; mes per lo que toca a filólech, crech que puch dirli:

—"Interruptor y... gracias„.

¡Ab quina lleujeresa 's parla en lo Congrés, de cosas tan fonamentals y respectables! *Así anda ello...*

Pera que 's vegi 'l coneixement que 'ls castellans tenen del seu propi idioma, basta citar que fins en aquest punt acreditan l'esser malgastadors cuan escriuhen: "Señor don..."„

Precisament *don* es una contracció del llatí *dóminus*: "señor„. Ab lo cual resulta que 'ls unificadors de l' *idioma*, comensan per ignorar lo que diuhen y acaben per aplicar a la correspondencia, la *partida doble*.

Si 'ls esmentats senyors paguessin el tret, com vulgarment sol dirse, podria omplir un volúm de citas y anotacions irrefutables. Y tinguis en compte que 'l catalá en que escrich dista molt del puritanisme lingüistich que 's pot exigir a un fill de nostra terra; y tot gracias a la costúm d' emplear el castellá durant els anys sens compte d' una llarga carrera de periodisme.

Si *Fernando* hagués montat mes que *Isabel*, els crits dels castellans aixorderian el mon, devant de l' imposició de expressar els sentiments relligiosos en una llengua estranya. Dirian ells que aixó era la revenja de aquella ganiveta aferrada a la taula pe 'l tirá Felip V.

Si en lloch de triomfar portugal, hagués quedat sotmés a la *patria lusitana* a *los famosos tercios*, avuy també seria dialecte lo portugués, pera certs *tipos* de Madrid, y no 's els permetria als vehins d' occident, l' us d' una bandera propia de la seva nacionalitat. Si ells poden riurers dels *castesaos* y nosaltres encara no, cal creurer lo que deya nostre jove amich J. Maragall:

"El catalanismo es una cuestión de fuerza„.

La forsa de dos milions de catalans que no entenen el castellá.

Ya se irán acostumbrando: deu pensar lo maquiavelich element centralisador.

Y hem d' estarhi agrahits a sas mercés, cuan afegeix:

«En el seno de la familia, puede emplearse el idioma que se quiera».

En que quedém. *¿idioma ó dialecto?*

Mentres ells ho romian, y 's disposan a dictar lleys inquisitorials contra 'l sagrat *del hogar y la conciencia*, repetim humilment, nostra contesta al Centre—y (*paciencia, por que mas podria ser*)—:

—¡Gracias, señor elefante!

JOSEPH M.ª DE LASARTE.

La "Juventut Catalanista„ tarragonina á Reus

A la una del mitj dia del diumenge prop passat arrivaren, procedents de Tarragona, los individuos, companys nostres d' ideas, que forman la valenta y coratjosa agrupació "Joventut Catalanista„. A l' estació 'ls esperaven el president y un vocal de la "Lliga Catalanista„ de nostra ciutat junt ab uns quants individuos de nostra primera entitat reussenca defensora de la causa catalana.

Fortas encaixadas y frases confortadoras se creuaren entre 'ls visitants y 'ls visitats, fins que, després de las salutacions de rúbrica, se dirigiren tots, formant un numerós estol, que cridava poderosament l' atenció de las personas que trasitaven en aquellas horas per nostres carrers que essent dia de festa no eran pas pocas, al local de la "Lliga„ ahont prengueren café y després visitaren las distintas dependencias de dit lloch social que trobaren, com son, grans y espayosas, apropósit com se necessita pera donarhi actes de vera propaganda catalanista. Mes lo que més admiraren, y á lo que mes van tributar paraulas d' elogi y de respecte sigué a la Bandera de la Lliga, costejada y construhida per las senyoretas catalanistas de Reus; á sa presencia tots se descubriren tenint paraulas d' agrahiment envers las qui tant bé sapigueren respondre als santiments de patriotisme teixint ab sas blancas mans de neu una ensenya que té de ser guia y nort de la entitat que a Reus te de trevallar ab dalit y coratge perque, junt ab las demés de Catalunya, pugui arrivar ben prompte a assolir las llibertats de la Patria Catalana.

Quin goig veurer aquella joventut, lo floret de la ciutat vehina, descuberta de cap, sadollant lo cor d' alegria, devant per devant, de lo Bandera de la Lliga!

A quarts de tres de la tarde van encaminarse 'ls excursionistas junt ab sos acompanyants, que ja havian aumentat en nombre, cap a la preciosa finca de nostre estimat company d' autonomisme En Lluis Quer y Boule posseix a la carretera de Salou. Allí, verament causava alegria veure tota aquella joventut, que 'ls animava 'l mateix sentimnt y 'ls guiava la mateixa idea, entregarse a l' esbarjo, tan propi en los cors joves, un colp fora de poblat.

Pochs moments avans d' empendre altre vegada la tornada a Reus, l' amich Quer, am l' amabilitat que 'l caracterisa, ens va sorpendre ab un *lunch* que 'ns tenia preparat. Durant lo refresch va regnar la mes franca harmonia y al finalisarse, va aixecarse 'l company Nel-lo, president de l' agrupació tarragonina, pera donar mercés de l' obsequi. En bona veritat, el valent company de causa estava emocionat de debó; doná en hermosas paraulas las gracias a la Lliga, pels obsequis que aqueixa entitat los hi havia prodigat aixís mateix com a n' en Quer y Boule que ab una cavallerositat que l' honra, havia estotjat al estol tarragoní que venia a Reus a estrenyer los llassos que 'ns uneixen a tots los catalanistas. Al acabar sa hermosa peroració sigué coronat per una salva d' aplaudiments que duraren bella estona. Acte seguit feu us de la paraula el president de nostra Lliga pera dir que 'ls tarragonins poden enorgullirse d' haver sigut ells los que per primera vegada han allargat la má als demés companys de la comarca del Camp de Tarragona y acabá brindant per que l' estrenyement dels llassos sigui un fet pera poder arrivar més aviat al fi de nostra via.

Un colp s' acabaren los aplausos que coronaren las paraulas d' en Pellicer va axecarse en Lluis Quer y Boule alegrantse d' haver un jorn pogut honrar casa seva las hosts catalanistas, fent vots perque dongui fruyts ben sabrosos la visita que 'ns fan los companys de Tarragona y oferintse en tot y per tot a tots los companys de causa.

Remarcá lo que l' acte significaba acoblán la joventut dels dos pobles fent resaltar la conveniencia de estrenyer los llassos que uneixen a las dos ciutats germanas, Tarragona y Reus que deixán anacronismes que a res portan han de unirse fortament pera cooperar degudament a la gran obra de la consecució de la llibertat de Catalunya.

L' hermós final fou coronat per xardorós picament de mans y viscas á Catalunya.

Tothom felicitá al amich Quer y Boule y aixecantnos de taula vam entonar nostre himne nacional "Los Segadors„ al mitj d' un entussiasme indescriptible.

Y emprenent la marxa a Reus entrarem a poblat quan los llums ja estavan encesos.

No volgueren los companys tarragonins haver sigut a Reus sens haver saludat al apostol del Catalanisme, l' Excelentissim senyor don Bernat Torroja y Ortega. Després d' estrenyer la ma a tan venerable home y de sentir caure de sa boca, com gota de rosada que 's despren de l'aromosa flor, paraulas encoratjadoras pera seguir lluytant per las reivindicacions del catalanisme, passaren a la Lliga ahont reculliren altres amichs, que no havian pogut acompanyarlos en sa excursió durant la tarde y 's dirigiren a la estació esperant lo tren descendent de Lleyda que tenia de conduirlos a sa ciutat natal.

En lo moment que hi hagué d' espera l' entussiasme que regná fou gran, més fou superat no obstant, quan al arrancar lo tren, ab sos esbufechs de monstre s' enduya enllá, perduts entre la boyrina, mocadors y mocadors que volavan enlayre, y's perdian al lluny los crits de ¡Visca Catalunya! qu' eran contestats ab xardor pels catalanistas reusenchs.

Per no incorre en omissions hem deixat de publicar los noms dels expedicionaris pero no obstant tenim de mentar d' entre ells als senyors Ne-lo, Renau y Lloret, respectivament president y secretari de "Joventut", y director del "Camp de Tarragona„.

La vinguda dels tarragonins deixará rastre inesborrable entre 'ls companys de la "Lliga de Reus. Y quan nosaltres abandonarem la estació, després d' aquell entussiasme, teniam més fè encare ab lo triomf de nostre causa, y no sabém perque al sentir aquells crits ofegats pel tren ens creyem sentir els crits de joya d' uns pobles que 's remouen y 'l tirá si oposa.

UN COP

Fora bó que pera fer veure lo ridícul, absurdo y antipedagogich que es lo ensenyar la doctrina cristiana com tot lo demés en castellá a Catalunya, algún diputat catalá recités en plè congrés un tros de catecisme en *grech* ó en *rus* y digués després al Exm. Ministre d' Instrucció Pública:

¿Que m'ha entés ara Sa senyoria?—Donchs li he volgut ensenyar la doctrina pel sistema que vosté mana.

Fora un bon cop.

DEL ESTRANJER

Paris 25.

Esvalot

Telegrafian de Tours que en un café de dita població se promegué un esvalot entre oficials del Exércit y paysans a causa d' unas cansons ab tonadas antimilitaristas que cantava un coupletista.

Los oficials de la guarnició, vestits de paysá, se donaren cita en lo café y xiularen sorollosament al cantant.

Lo públich volgué imposar silenci als esvalotadors, promoguentse ab aytal motiu un tumult espantós.

Resultaren varis ferits.

La policia tingué que interveuir pera restablir l' ordre.

Telegramas de pésam

Comunican d' Hesse que a la casa Krupp se reben molts telegramas dels primpceps alemanys, del canciller del Imperi, secretaris d' Estat, ministres de las confederacions y dignataris de totas classes.

Lo Sultá del Marroch

Diuhen al *Times* desde 'l camp del Sultá del Marroch y ab fetxa del dia 16, que aquest arribará demá a Mequinez y atacará inmediatament a las tribus Zinomours.

Secció oficial

REGISTRE CIVIL

del dia 25 de Novembre de 1902

Naixements

Teresa Escoda Anoi.—Isidro Mestres Gusí.—Teresa Mesach Estrada.—Mercedes Rabascall Balañá.—Lluis Homdedeu Sardá.—Anton Cañisá Torroja.—Emili Casarena Diaz.

Matrimonis

Cap

Defuncions

Maria Compte, 52 anys, Creu Vermella 2.

Calendari catalá

Sant d' avuy.—S. Conrat

Sant de demá.—S. Facundo

Surt lo SOL á las 7 h. y 1 m. y 's pon a las 4 h. 34 m.; surt la LLUNA a las 3 h. 22 m. y 's pon a las 2 h. 36 m.

MERCATS

Dillums de cada setmana, Reus.—Dimecres, Valls.—Dijous, Vendrell y Espluga de Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espluga de Francolí.

SECCIÓ METEOROLÓGICA

OBSERVACIONS

del dia 25 de Novembre de 1902, facilitadas per don Artur Porta, sucesor de R. Gispert.

Horas d' observació	Barómetre aneroide	Grau d' humitat.	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 horas.	Estat del Cel
9	745	70			Nuvol
15	745	72		3	Nuvol

Horas d' observació	TEMPERATURAS			VEN	NUVOLS	
	Máxim	Mínim	Ter. tip.	Direcció	Clase	Cantit.
9	Sol 19	8	13	E.	N y C	0'8
15	Som 16		14	O.	Nim	1'0

CRONICA

Lo SOMATENT se ven à Barcelona en le kiosko «El Sol», Rambla del Centro.

—

Molt bona impresió va causar a nostres convehins la lectura de nostra **Protesta**, publicada en lo número anterior, contra l' enderrocament del antich aqueducte del camí vell de Castellvell, en sustitució de cual obra 's tracta de construhir un pont costejat per l' erari Municipal no havent de ser una obra de profit [illegible] particular.

Segons nostras noticias fa ja molt de temps que algun interessat en aqueix assunto feya traballs dintre del Ajuntament pera conseguir lo pont de referencia, pero no pogué allavores surtirne ab la seva perque altres companys de Consistori se li oposaren per las mateixas rahons exposadas en nostra **Protesta**.

A la consideració del actual Ajuntament confiem la qüestió, puig encara no hi ha res fet ni desfet de l' obra y pot tornar sobre lo seu acort ara qu' está advertit, mes, si no ho fa aixís, cap escusa podrá donar lo dia de las responsabilitats.

—

Darrera del teatre-circo d' istiu, hi ha uns munts de terra y de matxaca que fan intransitable aquell lloch proper al Passeig y l' enlletjeixen considerablement.

No valdria més fer y dipositar la grava en altre punt com per exemple en la plassa de l' ermita del Roser, ó altra més aproposit?

—

Nostre estimat confrare "La Veu del Segre", de Lleyda, ha reproduhit en son darrer número la carta de felicitació que dias enrera enviarem al convensut nacionalista basch en Sabí Arana.

Altres periodichs, que no hem pogut veure, se 'ns diu que també l' han reproduhida.

—

En un solt d' un diari local llegim que l' Ajuntament ha acordat construhir en lo lloch conegut per *Pont de Calderons*, un pont *sobre el cauce de la riera*, puig lo camí se troba *intransitable*, y com aixó beneficia a *diches propietarios*, aqueixos hant contribuit *con la medida de sus fuerzas* pera que's fessin las obras ab una quantitat qu' hi manca *poch* per arrivar a la meitat del cost de las mateixas...

Deixant a part la sintaxi y las catalanadas, resulta per lo susdit solt que l' Ajuntament *pagará* quelcom més de la meitat del cost d' aqueixas obras, las quals enteném qu' en lloch d' esser d'utilitat directa pera lo pú-

blich, resultarán principalment d' utilitat privada, figurant entre 'ls beneficiats, una parenta d' un regidor qui fa temps feu ja gestions pera portar a cap l'aital millora *pública*. Ja ho veu donchs lo públich, quinas milloras *públicas* li fan, *¡plandite manibus!* qu' ab milloras *públicas* aixís pagant més de la meitat lo poble anirem aviat lluny. Pero ¡tante se n' han gastat de diners ab milloras públicas! (com per exemple la construcció del ombriu passeig de las carxoferas) que 'l públich ja s'ha acostumat a arronsar las espatllas dient: No hi ha remey, que 'ns fassin donchs totas las milloras públicas que vulguin. Si, que 's fassi aqueixa nova millora *pública* que 's vol fer... millora mès, millora menos no hi vé d' aquí. Peró al menys que no 's tiri a terra lo vell aqueducte del Pont de Calderons. Ja ho deyem ahir, es antich y d'un bonich arch, net de linia y fora llástima que desapareixés.

Animants com son de las cosas dels nostres avis demanem desde aquí al Exm. Ajuntment ab tots los respectes que mereix la Corporació que 'ns atengui aquesta vegada, que 's conservi lo dit pont puig las obras en questió se podran fer sense necessitat de tirarlo a terra.

—

Si aquesta tarde se reuneixen prou número de senyors regidors, l' Exm. Ajuntament celebrará la sessió ordinaria de primera convocatoria.

—

Al Saló del "Centre de Lectura„ tindrá lloch avuy a dos quarts de deu de la nit, un concert de *Guiterne* pel celebrat guiternista Ivo Josué.

—

Lo Passeig conegut per Passeig de las carxoferas, fa llástima de veure al ensemps que fa riure a més de quatre forasters que venen a Reus y no comprenen en quin fi 's deurian posar allí aquell parell de vorades de *fenix*.

Nosaltres proposem pel bon nom de la població la següent millora: ara, al advent, se podria posar entre carxofera y carxofera una acacia que hi aniria bastant bé, y aixís se faria un passeig bonich y ombrivol al istiu.

L' Ajuntament te la paraula.

—

Hem rebut encuadernada ab elegancia, la darrera producció del escriptor tarragoní N' Hermenegild Vallvé, "Els Simbólichs„ passatemps-cómich-dramatich-modernista en un acte y en prosa, escrit ab prou correcció y de una lectura agradosa.

Agrahím l' envio.

—

Hem rebut los números 4 y 7 de la Revista Comercial Hispano Americana, que baix lo patrocini del Foment del Traball Nacional de Barcelona y contant ab l' apoyo del Sindicat d' Exportació de Vins, de la Unió Ibero Americana y d' altres importants corporacions, se proposa organissar una exhibició de productes nacionals ab motiu de la propera visita del Vis-President de la República Argentina Doctor Quirno Costa, fent després donatiu a tant illustre home públich dels expressats objectes a fi de que pugui apreciarse a América aquesta manifestació de simpatia de la producció espanyola.

Aquesta Revista Comercial, costejará los gastos d' embalatje de la colecció d' objectes que s' ofereixin al Doctor Quirno Costa, fará un catalech dels mateixos y s' encarregará de la propaganda necessaria pera 'l bon resultat d' aquest projecte y de sas ventatjas prácticas, proseguint en son empenyo de impulsar lo comers ab los paissos americans y d' estrenyer los llassos d' afecte de la gran familia Ibero-Americana.

La Companyia Trasatlántica coopera al obsequi transportant de franch a Buenos Aires la totalitat dels objectes que constitueixin la ofrena.

La idea no pot ser millor y molt nos plauria que a ella corresponguessin tots los catalans, com no duptém que ho farán.

***

Nos manifesta la representant de la «Revista Comercial H. A» S. Sardá, que pera cuants datos necesitin los industrials y comerciants d' aquesta ciutat, pera pendre part a l' exhibició de productes nacionals ab motiu de la propera visita del Vis-President de la República Argentina Doctor Quirno Costa, puguin dirigirse a don R. Martí Bages, Arrabal de Sta. Ana núm. 36.

—

Per consums se recaudaren en lo dia de ahir pessetas 1253'49.

—

D. MANEL DE PEÑARRUBIA

Procurador dels Tribunals

Ha trasladat son despatx á la *Rambla de Sant Joan, número 30-3er.*

TARRAGONA

—

Després de la cura 'l pago

Es cosa cómoda pera tots y assegura als malalts la tant desitjada salud. Pera mes detalls, llegeixis á la 4.ª plana "Milagrosos confites ó Injecció antivenérea y Roob anti sifilítich COSTANZI„.

Secció comercial

CAMBIS CORRENTS

en lo dia d' ahir, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	*Diner*	*Paper*
Londres 90 d|f.	—'—	33'65	—'—
" 60 "	—'—	—'—	—'—
" 8 d|v	—'—	—'—	—'—
" vista.	—'—	34'05	—'—
Paris 90 d|v.	—'—	—'—	—'—
" 8 d|f.	—'—	—'—	—'—
" vista.	—'—	35'30	—'—
Marsella 90 d|f.	—'—	—'—	—'—
" 8 d|v.	—'—	—'—	—'—
" vista.	'	'	'
Perpignan 90 d|f.	'	'	'
" 8 d|v.	'	'	'
Hamburgo 90 d|f.	'	'	'
" 8 d|v.	'	'	'
" vista.	166 60	'	'

Cambi anterior de Valors locals	*Diner.*	*Paper.*	*Oper.*
Gas Reusense.		650	
Industrial Farinera.		675	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams.		750	
Manufacturera de Cotons.		120	
C. Reusense de Tranvias.		30	
C.ª Reusense de Tranvias privilegiadas 5 per 100.	510		
Electra Reusense.			
Manicomi de Reus.			

—

BOLSI DE REUS

Carrer Monterols, 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir.

Interior	73'58	Cubas del 68	—'—
Colonial	66'75	Cubas del 90	—'—
Orenses	30'25	Amortisable	93'65
Norts	56'65	Ob. 5 p °/o Almansa	104'62
Alicants	91'25	Id. 3 p °/o Fransas	58'75
Vitalici V.	—'—	Id. 3 p °/o Orense	51'12
PARIS		MADRID	
Exterior	—'—	Interior	73'57
	— GIROS —		
Paris	36'30	Londres	34'27

TELEGRAMA DE PARIS

Exterior.	—'—
Portugués	—'—
Rio Tinto.	—'—
Norts.	—'—
Alicants.	—'—

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota clase de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paisos.

—

J. MARSANS ROF Y FILLS

REPRESENTANT, F. CABRÉ GONZALEZ

Carrer Santa Ana, 19.

Catisació á Barcelona á las 16 d' ahir

Interior	73'60	BARCELONA	
Amortisable 5 p %	93'62	Francs	36'30
Colonial	—'—	Lliuras	34'27
Mercantil	—'—	MADRID	
Norts	56'60	Interior	73'57
Alicants	91'30	Francs	35'75
Orenses	30'30	PARIS	
Obs. Fransa 2 1/4	58'65	Exterior	83'25
Id. Almansa 5 0|0	104'62	Norts	196'
Id. Id. ayg	—'—	Alicants	321'

Ordres de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors. Descompte de cupons. Compra de monedas d' or y bitllets extrangers. Giros sobre Barcelona, Madrid y Paris.

ANUNCIS PARTICULARS

AVÍS

La duenya de l' antiga y acreditada fonda d' Isidro, té lo gust d' oferir á sa numerosa clientela y al públich de Reus en general, á més de cotxes pera 'l servey á las estacions y á domicili, luxosos y cómodos *landeaus*, faetons, carretelas y berlinas pera casaments, bateijos y enterros, als preus corrents en aquesta plassa.

També lloga lleugeras y cómodas tartanas pera viatjes als pobles circonvehins y als *masos.*

CLÍNICA DENTAL de Don Fulgenci Agustí Aleu

Cirujá-Dentista de la Escola de Medicina de Madrid; ex-deixeble del Dr. Almenara de Madrid y dentista del Hospital de San Pau y Santa Tecla de Tarragona et., etc.

Tractament de las enfermetats de la boca y dents. Extraccions **sens dolor.** Orificacions, empastes y tota classe de obturacions.

Construcció de dents, dentaduras y aparatos de totas classes y empleu de tots los anastérichs avuy coneguts

Reb á Reus tots los dilluns y divendres de 9 matí á 5 de la tarde. A Tarragona tots los demés dias.

Arrabal de Sta. Ana núm. 1, principal.—REUS

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

HORT DE PAU ABELLÓ

Se ven en lo carrer del Roser, 4.

CLÍNICA DE MASSATJE

DE

P. DURÁN, METJE-CIRUJIÁ

Carrer Osset núm. 1, pis primer, cantonada al de la Presó.—Reus

Ab lo massatje manual y vibratori s' obtenen rápidas y sorprenents curacions en las enfermetats següents:

Articulars.—Esguinzes, Torceduras, Lumbago (llumat,) Luxacions, Fracturas Artritis traumáticas, etz.

Nerviosas.—Insomni, Histerisme, Jaqueca (migranya), Gastralgia, Enteralgia, Sciatica, Corea (ball de San Victo), Ataxia locomotriu, Tremolor en las mans dels escribents, etz.

Generals.—Anemias, Clorossis, Asma esencial, Palpitacions, Dispepsias, Astriccions de ventre y Cálculs renals y hepátichs, etz.

Cambra Agrícola de Reus y sa Comarca

Abonos quimichs

La Cambra te a dispesició dels senyors socis, abonos quimichs y sas primeras materias, pera la propera sembra, arbrat y vinya.

Garantisada sa puresa.

Preus de cost.

Reus 1er. Novembre 1902.

APRENENT

Se 'n necessita un en aquesta imprempta.

B. SANTOS Y VALL

Ofereix sa cooperació activa y formal als catalans, no residents á Madrid qu' hi tingan ó vulgan establirhi negoci.

Alcalá, 110, 2n. dta.-MADRID

OBRA NOVA

FLORESCENCIA

Aplech d' ensaigs literaris d' en Hortensi Güell.

2 PESSETAS

De Venda en lo kiosco de D. Pau Balart, Plaza de la Constitución y en la llibrería de D. Pere Tost, Arrabal baixa de Jesús.

Un dels aconteixements mes notables d' aquets temps, es l' invent del "Procediment Indio" del apotecari Pascual, exquisit producte que torna 'ls cabells blanchs del color que s' han tingut á la juventut, sens que perjudiqui en lo mes mínim la salud, ni taqui la pell ni la roba, reprodueix lo cabell, priva sa caiguda y fa desapareixer completament la caspa.

Se ven en lo Carrer de la Font; número 13 y á las principals Perfumerias y Perruquerias.

Diposit general: J. Uriach y C.ª-BARCELONA

TELEGRAMAS

Madrid 25.

La mort del cotxer

Continua ignorantse 'l parader dels matadors del cotxer, com també succeheix ab en Sólit Martin que va matar a la seva nuvia.

Planxa

La policia de Cartagena ha comés una planxa detenint a Joaquim López, al qui va confondre ab en Gavilanes.

Despres de convéncers del erro 'l deixaren anar.

Tampoch ha resultat cert que a Cartagena tingués en Gavilanes cap oncle.

DIVERSIONS PÚBLICAS

TEATRO FORTUNY

Gran festival benéfich pera 'l dijous 27 del actual a las nou de la nit en punt.

Los soldats del Regiment Dragons de Montesa, encar que falta 's en absolut dels coneixements artistichs tan necessaris pera presentás en escena, pero portats dels mellors desitjos y sens mes garantia d' éxit que 'ls generosos sentiments del cult poble de Reus y sa reconeguda benevolencia, a la cual apelan, han organisat una funció a benefici del Sant Hospital d' aquesta ciutat, contant pera ell ab la valiosa cooperació de las senyora Busutil, senyoretas Usera, Orfeon Reusense, senyor Anguera y senyor Planás que generosament y donat lo filantrópich objecte a que 's destina, s' han brindat a pendre part en ella ab una amabilitat que 'ls enalteix ab alt grau.

PROGRAMA

Primer: "El Angel Caido„ sinfonia per una orquesta formada en sa major part per aficionats del Regiment y dirigida per lo mestre de trompetas del mateix.—Segon: lo chistós cuento baturro en un acte, original del senyor Parellada, titulat "Las Olivas„.—Tercer: coros a veus solas per l' "Orfeón Reusense„ baix la direcció del senyor Matheu.—Quart: Estreno en aquesta ciutat del grandiós drama en un acte y en vers dels senyors Aza y Exmera, posat en escena ab tot lo luxo y detalls que requereix son complicat argument, "Amor, Parentesco y Guerra ó el Medallon de Topacios„.—Quint: Aria del segon acte de la ópera "Favorita„ per lo baritono senyor Anguera, acompanyat al piano per lo mestre senyor Planás.—Sisé: Monólogo de "La Tempestad„ per los nomenats senyors.—Seté: Lo juguet cómich en un acte del senyor Parellada "Los Asistentes.„

IMP. CARRERAS Y VILA.

SERVEY DE FERROCARRILS

NOU HORARI

LÍNEA DELS DIRECTES

De Reus á Barcelona

Surtida	Correu	4'53 matí;	arribada	8'34 matí
„	Exprés	7'05 „	„	9'14 „
„	Mixto	8'41 „	„	1'03 trde
„	Merc.	12'07 „	„	8'02 nit.
„	Correu	2'14 trde.	„	5'24 trde
„	Mixto	7'14 „	„	10'19 nit.

De Barcelona á Reus

Surtida	Merc.	5'15 matí;	arribada	3'06 trde
„	Mixto	6'01 „	„	11'30 matí
„	Correu	9'47 „	„	1'05 trde
„	Ombs.	12'35 „	„	5'32 „
„	Mixto	2'26 trde.	„	7'11 „
„	Exprés	7'26 „	„	9'38 nit.

De Reus á Saragossa

Surtida	Correu	1'35 trde.	arribada	8'35 nit.
„	Mixto	7'57 „	„	6'36 matí
„	Exprés	9'44 nit	„	3'01 „
„	Merc.	3'36 trde.	„	11'54 nit.
„	„	5'32 matí	„	8'51 matí

Dels dos darrers lo primer no mes arriba á Casp y lo segon á Mora.

De Saragossa á Reus

Surtida	Exprés	1'50 matí;	arribada	6'59 matí
„	Correu	7'— „	„	2'06 trde
„	Mixto	10'05 nit	„	8'11 matí
„	Merc.	0'38 matí	„	11'27 „
„	„	6'59 trde	„	10'15 nit.

Dels dos darrers lo primer surt de Casp y lo segon de Mora.

LÍNEA DEL NORT

De Reus á Lleyda

Surtida	Correu	8'29 matí;	arribada	11'35 matí
„	Mixto	6'05 trde.	„	9'57 nit
„	Merc.	1'45 „		

Lo tren que va col-locat en últim terme no més arriba á Vimbodí.

De Lleyda á Reus

Surtida	Mixto	5'28 matí;	arribada	9'29 matí.
„	Correu	4'05 trde.	„	7'09 trde.
„	Merc.		„	1'39 „

Lo tren que va col-locat en últim terme surt de Vimbodí.

De Reus á Tarragona

Surtida	Mixto	8'16 matí;	arribada	8'45 matí.
„	„	9'44 „	„	10'18 „
„	Merc.	2'30 trde.	„	3'05 trde.
„	Correu	7'17 „	„	7'48 „

De Tarragona á Reus

Surtida	Correu	7'45 matí;	arribada	8'15 matí.
„	Merc.	12'22 trde.	„	1'— trde.
„	Mixto	5'08 „	„	5'46 „
„	„	8'— nit	„	8'38 nit.

FERRO-CARRIL ECONOMICH

DE REUS Á SALOU

Servey de trens que regeix desde 'l dia 29 Setembre de 1902.

Sortidas de Reus: al matí 4'10.—10.—A la tarde á las 2'47.—4'15.

Sortidas de Salou: al matí á las 4'56.—11'04. A la tarde á las 5'32 y 7'40.

FONDA Y RESTAURANT D' EUROPA

DE

D. ANTON BARDOY

HABITACIONS Y SERVEYS INMILLORABLES

CARRER DE EN MEDIO, 1

CASTELLÓ DE LA PLANA

Angelo Costanzi

Diputació, 435, etl. Barcl.ª

MILAGROSOS CONFITS

ó injecció antivenérea y roob antisifilítich

COSTANZI

Mils y mils de celebritats médicas, després d'una llarga experiencia, s'han convensut y certificat, que pera curar radicalment ab dos ó tres días la purgació recient y ab cinch ó sis días la crónica, gota militar, úlceras, fluix blanch de las donas, arenilla, catarro de la "vejiga„, escossors uretrals, cálculs, retencións d'orina, y ab 20 ó 30 días los extrenyiments uretrals (estrechez) encar que sigan crónicas de més de 20 anys, evitant las perillosíssimas sondas. no hi ha medicament més milagrós que'ls CONFITS é Injeccióus Costanzi.

També certifican que pera curar qualsevol enfermetat *Sifilítica* ó *herpética*, en vista de que lo Iodo y'l Mercuri son perjudicials pera la salut, res millor que'l ROOB COSTANZI, puig no sols cura radicalment la *sifilis y herpes*, sino que extreu los mals efectes que produheixen aquestas substancias, que, com ja es sapigut, causan enfermetats no molt fácils de curar. A. Salvati mostanzi, carrer de la Diputació, 435, Barcelona, segur del bon éxit d'aquets especifichs; per Cedi del tractament especial ab éll, admet als increduls, lo pago després de curats.

Preu de la Injecció, pessetas 4. Confits anti-venéreos pera'ls qui no vulgan usar injeccións, pessetas 5. Roob anti-sifilítich y anti-herpétich, pessetas 4.

De venta en totas las bonas farmacias.

A Reus: en la de D. Antòn Serra, Arrabal de Santa Agna, núm. 80; Doctor Carpa, Plassa de Prim y Arrabal de Santa Agna, 2 y en la Droguería de D. Francesch Freixa, Plassa de Prim, núm. 1.

Consultas. médicas á Barcelona: Carrer Diputació, 435, entresol 2.ª tots los dillums, dimecres y divendres á las 12.

DESCUBRIMENT IMPORTANTÍSSIM

L' eminent Dr. A. Charles Lambert de París, després de profond estudi sobre las enfermetats venéreas y sifilíticas, ha trobat lo modo de curarlas radicalment no sols sens fer l' us del "Mercuri„ sino cuan també aquellas enfermetats contretas per l' us d' éll. Lo tractament es sencillíssim y las fórmulas son purament vegetals, donchs sa composició no es altre que herbes medicinals de la India y las presenta en la forma següent: Las Píldoras Charles Lambert curan purgacions, estrenyiment de l' urina, fluix blanch de la dona y gota militar. La Injecció Charles Lambert te d' usás al mateix temps que las píldoras perque la curació sigui mes radical y mes prompte.

Diposit general, carrer d'Aragó 402, Barcelona

L' Elixir Ch. Lambert es un gran medicament y eficasissim pera la completa destrucció de tot bacillo sifilitich y llimpia ab son us la sang impura deixantla en son estat normal lliure de tot virus y donat salut y inmunitat pera que 's reprodueixi tant terrible enfermetat, y deu pendrers com a complement del tractament una vegada que la purgació etc. hagi desaparescut.

Preu de las pildoras ptas. 4'50.—La Injecció 3'80 y l' Elixir 3'80.

De venta en totas las bonas farmacias; a Reus Anton Serra, Farmaceutich.

LA GRESHAM

COMPANYIA INGLESA

de seguros sobre la vida y de rentas vitalicias

FUNDADA L'ANY 1848

Pólissas indisputables—Beneficis capitalissats

Primas molt moderadas

La Gresham té constituit lo dipósit exigit per las Lleys fiscals vigents com garantía per los seus assegurats á Espanya.

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, BARCELONA

Inspector del Districte: D. Eduard Amell Amell.

A Reus: dirijirse á don LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim.

LA PALATINE

Companyía inglesa

de segurs contra incendis, explosións y accidents

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, 9, BARCELONA.

A Reus: dirijirse à D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

Societat general de Transports marítims á vapor de Marsella

SERVEYS DEL MES DE NOVEMBRE DE 1902

LÌNEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo 21 de Novembre directament pera Montivideo y Buenos Ayres lo magnifich y rápit vapor francés

ITALIE

LÍNEA PERA 'L BRASIL

Sortirá de Barcelona lo día 5 de Desembre pera Bahia Río Janeiro y Santos, lo grandiós y acreditat vapor francés

ORLEANAIS

Consignataris á Barcelona, Ripol y Companyía., Dormitori de Sant Francesch, 25, principal.—BARCELONA.

¡¡INCREIBLE VERITAT!!

Unica y verdadera ocasió pera gastar be lo diner en regalos, quin valor supera sempre al que costa. Objectes d' or de lle garantisat (18 quilats) ab bonichs y explendents brillants, químicament perfectes, de mes valor, per son constant explendor llimpiesa, que 'ls verdaders. Descomposició de llum, duresa, lapidació perfecta, imitació maravillosa.

5.000 PESSETAS

se regalan al qui distingeixi aquets brillants Alaska dels llegítims. Gran premi en la Exposició de Paris.

Anells pera caballer, or brillant	50	pessetas.
Idem pera idem (brillant molt gros)	100	»
Agulla idem, idem	25	»
Agulla idem, idem (brillant molt gros)	50	»
Anells pera senyora ó senyoreta, idem, idem	25	»
Arrecades (parell) pera senyoreta, idem, idem	25	»
Idem pera senyora, idem, idem	50	»
Idem pera idem, (brillant gros)	100	»
Idem pera noyas (verdader regalo)	25	»
Medallas or de lley, abla efigie de la Purissima esmalt de Florencia y brillants Am: Alaska	100	»

S' envian franch de tot gasto per correu. en caixetas certificadas y declaradas mercancias, pera tot Espanya y illas.

No se servirá cap pedido que no sigui abans convingut lo pago.

Se te d' enviar la mida de las anells, prenentla ab un fil al entorn del dit.

No 's fan descomptes: no 's concedeixen representacions, ni s' envian mostras. *Gratis* y franch lo Catalech Ilustrat.

A tot comprador que no 's conformi ab la mercancia se li retornará inmediatament son import.

Dirigirse al representant general y únich de la Societat «Oro y Brillantes», Am: Alaska, G. A. Buyas, Corso Romana, 104 y 106, Milan (Italia).

PERA VIURER BE

estar sempre de bon humor y pera precaveres de tota classe de enfermetat y infecció, es precis fer constant us del **Elixir Verdi**.—No 's coneix cap cas de persona que fent un us moderat, pero constant d' aquest milagrós elixir, haigi caygut malalt del estómach ó de febre. Las personas sanas deuhen pendren pera no caurer malaltas; las que están malaltas, las endebles, malhumoradas deuhen pendrel pera posarse bonas.

Deu mil certificats de metjes y malalts atestiguan d' una manera clara, terminant, lluminosa, lo infalible qu' es en molts cassos, y lo indiscutiblement bo qu' es sempre l' **Elixir Verdi** es un tónich analéptich: es á dir que reanima y enforteix. A Inglaterra, Alemania, Bélgica, Dinamarca y altres paissos las familias estant constantment provistas del milagrós elixir pera son continuu us, y á axió tal vegada es degut que aquellas rassas siguin mes desarrolladas, mes fortas y vigororosas que altres en Espanya mateix, provincias que mes us fan d' aquest preciós elixir, senyalan menos enfermetats y indican en los noys major forsa y vigor. L' **Elixir Verdi** se troba de venta en totas las farmacias à dos pessetas frasco.